

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2892

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Minister van Financiën over *het zelfsturend vermogen van banken in de klimaatcrisis* (ingezonden 3 mei 2022).

Mededeling van Minister **Kaag** (Financiën) (ontvangen 30 mei 2022).

Vraag 1

Heeft u het artikel «Aandeelhoudersactivisme gaat niet snel genoeg» gelezen in het FD van 2 mei 2022? Wat is uw reactie hierop?¹

Vraag 2

Bent u bekend met het nieuwe beleid van de ING-bank ten aanzien van de financiering van en dienstverlening aan de fossiele industrie?²

Vraag 3

Bent u ook bekend met de daarop volgende analyse van dit nieuwe beleid door de financiële onderzoeksorganisatie BankTrack, waaruit blijkt dat deze directe projectfinanciering slechts een beperkt deel uitmaakt van de totale fossiele geldstromen van ING? Bent u het eens met deze analyse? Zo nee, op welke punten niet?³

Vraag 4

Bent u tevens bekend met onderzoek van Duff en Phelps, dat laat zien dat veel olie- en gasbedrijven nieuwe fossiele projecten vooral financieren door middel van corporate loans en obligaties en slechts in mindere mate door projectfinanciering? Hoe beoordeelt u deze vorm van financiering?⁴

¹ FD, 2 mei 2022 (fd.nl/opinie/1437534/aandeelhoudersactivisme-gaat-niet-snel-genoeg-lce2caTjJaB)

² ING, 23 maart 2022 (www.ing.com/Newsroom/News/ING-steps-up-renewable-energy-efforts-and-restricts-financing-of-new-oil-gas-fields.htm)

³ Banktrack, 23 maart 2022 (www.banktrack.org/news/dutch_bank_ing_to_stop_financing_new_upstream_oil_and_gas_projects)

⁴ Duff & Phelps, 24 mei 2018 (<https://www.kroll.com/-/media/assets/pdfs/publications/valuation/oil-and-gas-intelligence-report-upstream-sector-2018.pdf>)

Vraag 5

Bent u bekend met het recente rapport van de Eerlijke Bankwijzer, waaruit blijkt dat nog altijd 75 procent van ING's kredieten aan de energiesector naar fossiel gaat?⁵

Vraag 6

Bent u van mening dat deze inspanning van ING, in het licht van de klimaaturgentie, de maximale inspanning is die zij kan doen om haar steentje bij te dragen aan het beteugelen van de klimaat- en biodiversiteitscrisis?

Vraag 7

Bent u bekend met de bevindingen van de Europese Centrale Bank (ECB) dat niet één van de grote Europese banken, waaronder ING, voldoet aan de eisen rondom *disclosure* van klimaatrisico's?⁶

Vraag 8

Bent u bekend met de conclusie van het gerenommeerde International Energy Agency (IEA) een jaar geleden, dat binnen een 1.5 graden-scenario geen nieuwe fossiele projecten meer gestart kunnen worden?⁷

Vraag 9

Hoe beoordeelt u in dit licht, de plannen van ING om nieuwe fossiele projecten te financieren?

Vraag 10

Bent u bekend met de Oxford Briefing Paper van de Oxford Sustainable Finance Group waarin de implicaties van dit IEA-rapport worden genoemd?⁸

Vraag 11

Hoe beoordeelt u in dit licht, de plannen van ING om nieuwe fossiele projecten te financieren?

Vraag 12

Bent u bekend met het recente derde deel van het IPCC-rapport, waarin gesproken wordt dat er géén ruimte meer is voor investering in fossiele infrastructuur en dat drie tot zes keer meer investeringen nodig zijn in duurzame energie?⁹

Vraag 13

Hoe beoordeelt u in dit licht, de plannen van ING om nieuwe fossiele projecten te financieren?

Vraag 14

Bent u bekend met de conclusie van het IPCC-rapport dat «Climate-related financial risks remain greatly underestimated by financial institutions and markets, limiting the capital reallocated needed for the low-carbon transition. (...) Stronger steering by regulators and policy makers has the potential to close this gap»?

Vraag 15

Bent u het een met de stelling dat ING, met slechts het stoppen met directe projectfinanciering, nog steeds ernstig tekortschiet om te voldoen aan de aanbevelingen van het IPCC?

⁵ Eerlijke Geldwijzer, 26 oktober 2021 ([eerlijkegeldwijzer.nl/home-eerlijke-geldwijzer/nieuws/2021/abp-allianz-en-ing-financieren-de-klimaatcrisis/](https://www.eerlijkegeldwijzer.nl/home-eerlijke-geldwijzer/nieuws/2021/abp-allianz-en-ing-financieren-de-klimaatcrisis/))

⁶ Financial Times, 14 maart 2022 (www.ft.com/content/aaa06d90-0356-44b4-b637-0e47c9003ba4)

⁷ IEA, 18 maart 2021 (www.iea.org/news/pathway-to-critical-and-formidable-goal-of-net-zero-emissions-by-2050-is-narrow-but-brings-huge-benefits)

⁸ Oxford Sustainable Finance Group, maart 2022 (<https://www.smithschool.ox.ac.uk/sites/default/files/2022-03/Implications-of-the-International-Energy-Agency-Net-Zero.pdf>)

⁹ IPCC, 2022 (report.ipcc.ch/ar6wg3/pdf/IPCC_AR6_WGIII_SummaryForPolicymakers.pdf) (E5.1, pagina 62)

Vraag 16

Klopt het dat ING en andere financiële instellingen op deze manier de brede welvaart schaden en de Sustainable Development Goals (SDG's) ondermijnen, zeker op de lange termijn? Zo ja, wat zijn voorbeelden van de manier waarop dat gebeurt?

Vraag 17

Onderschrijft u de conclusie dat het huidige model van zelfsturing – het klimaatakkoord voor de financiële sector voor financiële instellingen – als te vrijblijvend wordt ervaren, gezien de urgentie van de klimaatcrisis?

Vraag 18

Bent u het eens met de stelling dat dwingend overheidsbeleid nodig is om de financiële sector te helpen verduurzamen, aangezien het huidige beleid als te vrijblijvend wordt ervaren? Zo ja, wat zijn uw plannen? Zo nee, bent u het wel eens met de stelling dat maatschappelijke druk een effectief sturingsmiddel is? Kunt u dit bevestigen door een aantal voorbeelden te geven van effectieve maatschappelijke druk in de klimaatcrisis? Welke rol zou de overheid kunnen spelen in het vergroten van die maatschappelijke druk?

Vraag 19

Hoever bent u, aangezien de rijksoverheid een grote klant is van ING, met het gesprek met ING over het fossiele beleid en bent u bereid om een publiekelijk statement te maken dat u van uw huisbankier ambitieuzer klimaatbeleid verwacht? Zo ja, wat zijn uw plannen? Zo nee, waarom bent u hiertoe niet bereid? Kunt u in dit antwoord ook betrekken hoe dit past bij de ambitie van het Rijk om duurzaam in te kopen?

Vraag 20

Omdat het er niet op lijkt dat ING de komende tijd overtuigend haar fossiele activiteiten gaat stoppen, welke alternatieven bent u aan het ontwikkelen om ING als huisbankier weg te doen?

Vraag 21

Op welke manier zou een klimaatplicht de brede welvaart kunnen vergroten en een positief effect kunnen hebben op de SDG's?

Vraag 22

Bent u bereid om een nieuw sturingsmodel met daarin een zogeheten klimaatplicht te ontwikkelen voor alle Nederlandse financiële instellingen? Zo ja, wat zijn uw plannen? Zo nee, wat is er – middenin de klimaatcrisis, op het moment dat u constateert dat het niet vanzelf gebeurt – volgens u raar aan om erop aan te sturen dat alle leningen en beleggingen in lijn worden gebracht met het 1,5 graad doel uit het Parijs-Akkoord, er dus op aan te sturen dat financiële instellingen per direct stoppen met investeren in nieuwe winning van steenkool, olie en gas, in teeroliezanden, in olie- en gaswinning in het poolgebied, in kolencentrales en in fossiele infrastructuur en een plan te maken voor de versnelde uitfasering van alle investeringen in olie- en gasprojecten en -bedrijven?

Vraag 23

Bent u bekend met de uitspraak, onterecht toegeschreven aan Edwin Burke, «The only thing necessary for the triumph of evil is for good men to do nothing.»?¹⁰

Vraag 24

In hoeverre vindt u dat het ongehinderd doorgaan van ING met het financieren van fossiele activiteiten terwijl ING en u beter horen te weten dat bovenstaande uitspraak van toepassing is op de leiding van ING?

¹⁰ Open Culture, 13 maart 2016 (www.openculture.com/2016/03/edmund-burkeon-in-action.html)

Mededeling

De schriftelijke vragen van het lid Van Raan over het zelfsturend vermogen van banken in de klimaatcrisis (2022Z08686, ingezonden 3 mei 2022) kunnen met het oog op een zorgvuldige en volledige beantwoording niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Uiteraard is het streven de antwoorden zo spoedig mogelijk aan uw Kamer te sturen.